

Impaktētu kanīnu ārstēšanas plānu izvērtēšana, izmantojot trīsdimensionālo leņķi

Pēteris Sosārs, Gundega Jākobsone

Rīgas Stradiņa universitāte, Stomatoloģijas institūts, Ortodontijas katedra, Latvija

Ievads. Attīstoties trīsdimensionālajām tehnoloģijām, tiek iegūta jauna informācija, ar kuras palīdzību iespējams izvērtēt impaktētā zoba un blakusesošo zobu prognozi, asistējot turpmākā ārstēšanas plāna sastādīšanā. Līdz šim pētījumos ar konusstaru datortomogrāfu (KSDT), lai noteiktu impaktētu kanīnu pozīciju trīsdimensionālā telpā, mērījumi parasti veikti divdimensionālās plaknēs (aksiālā, koronālā un sagitālā).

Darba mērķis, materiāls un metodes. Trīsdimensionālā koordināšu sistēmā tika izveidots un izanalizēts trīsdimensionālais leņķis (3D leņķis), lai noteiktu tā saistību ar 1) ārstēšanas izvēli (trakciju, ekstrakciju, spontānu šķīlšanos pēc piena zoba ekstrakcijas, atstāšanu *in situ*), 2) ārstēšanas ilgumu ortodontiskās trakcijas gadījumos.

Retrospektīvi no Rīgas Stradiņa universitātes Stomatoloģijas institūta konusstara datortomogrāfijas (KSDT) izmeklējumu datubāzes (intervālā no 2008. līdz 2012. gadam) tika atlasīti 83 ortodontiskie pacienti ar pastāvīgiem impaktētiem augšžokļa kanīniem ($n = 102$). Pacientu medicīniskās kartes tika pārskatītas, un pētījumā tika iesaistīti pacienti, kuri atnāca uz otro, atkārtotu ārstēšanas plāna konsultāciju (68 pacienti, 83 impaktēti kanīni). Lai noteiktu ārstēšanas izvēli, balstoties uz trīsdimensionālo izmeklēšanu, tika analizētas pacientu medicīniskās kartes.

KSDT izmeklējumi tika apstrādāti brīvās pieejas programmatūrā *Osirix*, kur tika analizēta impaktēto kanīnu trīsdimensionālā pozīcija. Lai noteiktu trīsdimensionālo leņķi starp impaktētā kanīna asi un okluzālo plakni, tika izveidota matemātiska formula. Attālumi un leņķi līdz viduslīnijai un okluzālajai plaknei tika analizēti aksiālā, sagitālā un koronālā plaknē.

Rezultāti. 36% gadījumu tika konstatēta saistība starp ārstēšanas plāna izvēli un attālumu, leņķi sagitālā plaknē ($p < 0,05$), 3D leņķi ($p < 0,05$) un vecumu ($p < 0,05$). Ortodontiskās trakcijas grupā 71% gadījumu tika konstatēta saistība starp ārstēšanas ilgumu un attālumu no impaktētā kanīna līdz okluzālajai plaknei ($p < 0,05$) un viduslīnijai ($p < 0,05$).

Secinājumi. 3D leņķis starp okluzālo plakni un impaktētā kanīna asi noteica ārstēšanas izvēli, bet nebija saistīts ar ortodontiskās trakcijas ilgumu.